

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Константин Трендафилов Константинов,
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”

във връзка с конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“
в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление
2.2. История и археология (Средновековна българска археология)

I. Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология (Средновековна българска археология) е обявен с решение на Факултетния съвет на Факултета по хуманитарни науки (Протокол № ФД-02-10/16.04.2021 г.) за нуждите на Катедрата по история и археология в съответствие с чл. 80, ал. 1 от Правилника за развитие на академичния състав на Шуменския университет и чл. 29а от Закона за развитие на академичния състав в Република България. Обявен е в ДВ, бр. 40 от 14.05.2021 г.

За участие в конкурса е подал документи един кандидат – доц. д.и.н. Стела Милчева Дончева.

II. Обща информация за кандидата

Стела Милчева Дончева е доктор по история на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски” (2000 г.), доцент по средновековна археология към НАИМ-БАН, Филиал Шумен (2011 г.), доктор на историческите науки на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски” (2020 г.).

В периода 2002-2011 г. Стела Дончева завежда отдел „Средновековна археология“ в РИМ-Шумен. От октомври 2011 г. работи като доцент по средновековна археология в НАИМ-БАН, Филиал Шумен, а от 2015 г. заема длъжността ръководител в същата научна институция.

Специализира в Дебрецен (Унгария) и Лондон (Великобритания). През 2016 г. печели наградата на Шумен за принос в сферата на хуманитарните и педагогическите науки.

III. Научна продукция, постижения и приноси на кандидата

Доц. д.и.н. Стела Дончева участва в конкурса с 3 монографии, едната от които под печат, 77 статии и студии в български и чужди издания. Авторката не включва в продукцията си за конкурса 11 годишни отчета в поредицата „Археологически открития и разкопки“. Всички представени за рецензиране публикации на кандидата са след 2011 г., т.е. след проведения конкурс за академичната длъжност „доцент“.

В монографията „*Калъпи и матрици от българското средновековие (IX-XIV в.)*“. В. Търново, 2015, 312 с. са представени задълбочено един рядък тип паметници на българското средновековно ювелирно изкуство – калъпите и матриците, основен инструментариум за производство на метални предмети през средновековието. Стела Дончева въвежда в научен оборот значителен брой предмети от разглежданите групи паметници, което ѝ дава възможност не само да прецизира някои спорни и неясни моменти около датировката, предназначението и употребата на една част от включените в работата предмети, но и да изказва научно обосновани формулировки за ювелирната практика по това време.

Монографията „*Metal Art Production in Medieval Bulgaria. Jewelry craftsmanship in Bulgaria at the Middle Ages*“. Lambert Academic Publishing, 2012, 161 pp. Saarbrücken е посветена на производството на художествен метал в средновековна България. Научният принос на доц. д.и.н. Стела Дончева тук се изразява в представянето не само на технологията и археологическите находки на подобни изделия, но и в разглеждането на цялата производствена дейност, представена в следните категории: Работилници; Инструментариум; Метали и сплави, Металургичен анализ; Технологичен процес.

Третият монографичен труд „*Производството на художествен метал в България през X век (по данни от производствените центрове в околностите на Преслав)*“. Фабер. Велико Търново, 2021 е под печат и основан на дисертацията на Стела Дончева за присъждане на научната степен „доктор на науките“. Предмет на изследване е богатата колекция от ремъчни гарнитури, постъпила от археологическите проучвания на трите центъра за производство на художествен метал от ранното българско средновековие в близост до Преслав – при Новосел, Златар и Надарево.

Студиите и статиите на доц. д.и.н. Стела Дончева са разделени в няколко тематични направления: *Култова архитектура и ритуал; Производство и технология на художествения метал през Средновековието. Предмети на малката пластика; Други*. В първото тематично направление попадат седем статии на български, руски и

английски език, публикувани в български и румънски издания. Второто тематично направление е най-значително в количествено отношение и включва общо 60 статии и студии на български, руски и английски език, отпечатани в български, молдовски, руски и румънски издания. В категорията *Други* попадат 10 публикации на български и на английски език. Като цяло продукцията е самостоятелна, а там където публикациите са в съавторство ясно личи водещата роля на доц. д.и.н. Стела Дончева в разработката им.

IV. Минимални национални изисквания

Представената справка за научната дейност на кандидата по наукометрични показатели е изготвена прецизно и изчерпателно и напълно отговаря на формулираните в чл. 26 на Закона за развитието на академичния състав в Република България и в чл. 1а, ал. 1 на Правилника за прилагането му минимални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“. Ст. Дончева е със защитени дисертации за доктор и за доктор на науките (показатели 1 и 2). В конкурса участва с общо 80 публикации, от които три монографии и 77 статии и студии. Голяма част от публикациите са в реферирани издания у нас и в чужбина, което носи общо 1028 точки от показатели А, В, и Г (при минимум 350 точки). При забелязаните цитирания – показател Д, според представения списък точките са 240 при необходими 100. От тях всички са в реферирани издания (показател 12). При показател Е Стела Дончева е ръководител на 4 международни научни проекта, с което събира 160 точки (от необходими минимум 100). Така след събирането на общия брой точки се оказва, че кандидатът участва в конкурса с общо 1428 точки (от изисквани 550), с което напълно покрива минималните национални изисквания за заемането на академичната длъжност „професор“.

V. Заключение

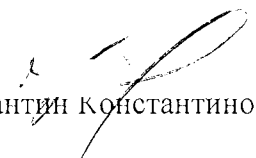
На база цялостния анализ на научноизследователската дейност и постиженията на доц. Стела Дончева – единствен кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология (Средновековна българска археология), обявен от Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, убедено смятам, че доц. д.и.н. Стела Милчева Дончева напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Колегата Дончева има съществен принос в проучването на metalloпластиката и култовата архитектура в средновековна България. Работата ѝ на терен, както и научните ѝ публикации се отличават с прецизност, точност и иновативност, което я прави уважаван у нас и в чужбина учен с висока степен на цитируемост.

Всичко казано дотук и особено фактът, че показателите на наукометричните данни на доц. д.и.н. Стела Дончева в значителна степен надхвърлят изискуемия минимум ми дават основание категорично да подкрепя нейната кандидатура и убедено да препоръчам на уважаемото научно жури да ѝ присъди академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология (Средновековна българска археология).

30.08.2021 г.

гр. Шумен

/доц. д-р Константин Константинов/